

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

The Development of an Instructional Model to Enhance Studies Learning Activities
Design for Students Social Studies Teaching Field Mahamakut Buddhist University
Srilanchang Campus

1. พระมหาอภิพงศ์ คำหงษา, 2. พระมหาโยธิน มาศสุข, 3. พระมหาวัฒนา ชันทะชา,
4. พระสิทธิชัย รินฤทธิ์, 5. สุรีพร ชาบุดบุนทรริก
1. Phramaha Ahipong Khamhongsa, 2. Phramaha Yothin Massuk,
3. Phramaha Wattana Khanthacha, 4. Phra Sitthichai Rinrit,
5. Sureephon chabudboontarik

1., 2., 3., 4., 5. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
1., 2., 3., 4., 5. Mahamakut Buddhist University, Sri Lanchang Campus
Author E-mail: ahipong.kha@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง การวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 คน ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา สังกัด สพม.19 เลย์หนองบัวลำภู จำนวน 10 คน 2) นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา จำนวน 19 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบประเมินความพึงพอใจ 3) แบบประเมินสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตั้งคำถาม 2) จินตนาการคำตอบ 3) การแสวงหาความรู้ 4) วิเคราะห์ข้อมูล 5) แลกเปลี่ยนความรู้ 6) ประเมินผลการเรียนรู้
2. การประเมินสมรรถนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา พบว่าผลการประเมินของอาจารย์นิเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, $S.D. = 0.02$) และผลการประเมินของครูพี่เลี้ยงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, $S.D. = 0.07$)
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, $S.D. = 0.04$)

คำสำคัญ : 1. รูปแบบการเรียนการสอน; 2. สมรรถนะ; 3. กิจกรรมการเรียนรู้; 4. การสอนสังคม

ABSTRACT

This research article aimed to: 1) develop a teaching model to promote competence in designing learning activities for social studies teaching students, 2) study the effectiveness of the teaching model, and 3) assess the satisfaction of social studies teaching students towards the use of the teaching model at Mahamakut Buddhist University, Sri Lanchang Campus. This is research and development). The target group consisted of thirty-four participants: five MBUSLC lecturers in Social Studies Teaching, ten Social Studies Group teachers under Secondary Educational Service Area Office Loei Nong Bua Lamphu, and nineteen MBUSLC SST students, selected by purposive sampling. The research instruments comprised: 1) a questionnaire, 2) an assessment of satisfaction, and 3) an assessment of learning activity design competence. The statistics used for data analysis comprised percentage, arithmetic mean, standard deviation.

The research found that:

1. The teaching model to enhance learning activity design competence consisted of six steps: 1) What, 2) Imagination, 3) Searching, 4) Analysis, 5) Sharing, and 6) Assessment.
2. The assessment of the students' learning activity design competence revealed that the lecturers' assessment was at a high level ($\bar{X} = 4.09$, $S.D. = 0.02$) and the mentor teachers' evaluation was at a high level ($\bar{X} = 3.68$, $S.D. = 0.07$).
3. The students' satisfaction with the teaching model was at a high level ($\bar{X} = 3.76$, $S.D. = 0.04$).

Keywords: 1. Teaching Model; 2. Competence; 3. Learning Activity; 4. Social Studies Teaching

บทนำ

สังคมยุคโลกาภิวัตน์มีความเป็นพลวัตและความหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการพัฒนาระบบทุนนิยมที่พยายามสรรค์สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ (ศรีมงคล เทพเรณู, 2559) ซึ่งมีผลต่อการหมุนเวียนของสินค้าและบริการ เงินทุน คนและการพัฒนาทางความคิดต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์ต้องศึกษาและเรียนรู้การปรับตัวอย่างรู้เท่าทันสภาพการณ์และแสดงเหตุผลการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีงาม เพื่อนำสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาด้วยการจัดการศึกษาเพื่อให้ความพร้อมสู่สภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนไป ซึ่งการจัดการศึกษานั้นจะทำให้มนุษย์มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ให้ความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) เนื่องจากความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้น จนส่งผลให้เกิดกระแสค่านิยมวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งกำลังจะสูญหายไป และก่อให้เกิดกระแสวัฒนธรรมสากลเข้ามาแทนที่การเปลี่ยนแปลงสังคมจากวิถีชีวิตแบบเก่ามาสู่วิถีชีวิตใหม่

แนวคิดของการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาสำหรับการสร้างคนเพื่อออกไปใช้ชีวิตทำงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวมถึงคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ ต้องเป็นคนที่ดีงาม เป็นคนดีของสังคม สามารถแข่งขันได้ เผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกรูปแบบ โดยต้องมีทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ได้แก่ ทักษะการปรับตัว (Adaptability Skill) ทักษะการใช้ชีวิต (Life skills) และ ทักษะการทำงาน (Work Skills) (ดิสรพ์, 2567) แนวโน้มการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Trend in Higher

Education) จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมอยู่เสมอ ต้องมีการขยายโอกาสจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย ทั้งโครงสร้าง รูปแบบ หลักสูตร ระบบการเรียนการสอน สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน เน้นผู้เรียนให้มีความสามารถทางปัญญา เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2562) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาการศึกษานั้น เราจะต้องทำสิ่งที่ตรงข้ามกัน 2 อย่างเข้ามาบรรจบกัน ในแง่ที่เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม เราจัดให้ดีที่สุด แต่ในแง่การพัฒนาผู้เรียน เราต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถได้ประโยชน์ อันนี้คือ “โยนิโสมนสิการ” ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เมื่อเราพัฒนาเด็กด้วยโยนิโสมนสิการนี้ เด็กก็จะพัฒนายิสัยแห่งการเรียนรู้ขึ้นมา แล้วก็จะมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้เกิดขึ้น เมื่อมนุษย์อยู่ด้วยปัญญา สังคมก็มี “วัฒนธรรมการเรียนรู้” การเรียนรู้ก็เกิดขึ้นจากการใช้ความคิด การรู้จักมอง การรู้จักสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา และปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนในระบบการศึกษา เน้นกระบวนการหาความรู้ของผู้เรียนมากขึ้น คือ ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดได้ รู้จักรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉลาดพอกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาการสอนใหม่ เพื่อให้มีคุณค่าและสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ที่ผู้เรียนต้องสร้างความรู้ขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการตัดสินใจด้วยตนเอง

จากการประมวลข้อมูลเกี่ยวกับผลการสัมมนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชา สังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประจำปีการศึกษา 2564 – 2566 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหา 2 ประการหลัก ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการชั้นเรียน และปัญหาในด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะเรื่องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นอกจากนี้จากการสอบถามนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความกังวลก่อนออกการฝึกสอน ขาดความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถไม่เพียงพอ ขาดความรู้ลึก รู้จริงในเทคนิควิธีการจัด การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

จากสภาพการดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอน สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษา ก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์จริงที่สถานศึกษา

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา ที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการปฏิบัติที่เป็นจริง ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย การวิเคราะห์ เอกสารต่าง ๆ แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Develop: D1) คือ ออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R1) มาพัฒนานวัตกรรม ทำให้นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และในขั้นพัฒนา (Develop: D1) นี้ต้องพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research: R2) โดยนำนวัตกรรมไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ในขั้นตอนนี้มีการประเมินระหว่างใช้

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Develop: D2) โดยประเมินประสิทธิผลของนวัตกรรม หรือ บางกรณีอาจจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่สามารถดำเนินการปรับปรุงนวัตกรรมอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 W การตั้งคำถาม (What..?) ขั้นตอนที่ 2 I จินตนาการคำตอบ (Imagination) ขั้นตอนที่ 3 S การแสวงหาความรู้ (Searching) ขั้นตอนที่ 4 A วิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) ขั้นตอนที่ 5 S แลกเปลี่ยนความรู้ (Sharing) และ ขั้นตอนที่ 6 A ประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

2. ผลประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา จากอาจารย์นิเทศก์ 5 รูป/คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 10 คน ที่เป็นพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 19 รูป/คน พบว่า ผลการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.09) และ ค่า (S.D. เท่ากับ 0.02) ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และผลการประเมินของครูพี่เลี้ยง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.68) และ ค่า (S.D. เท่ากับ 0.07) ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

3. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนจากการประเมินของของนักศึกษา 19 รูป/คน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.76) และ ค่า (S.D. เท่ากับ 0.04) ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ครั้งนี้ จากการศึกษา การวิเคราะห์การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนารูปแบบการสอน การทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้นและการทดลองสอนจริงโดยใช้รูปแบบการสอน และการประเมินรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นหลักที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 W การตั้งคำถาม (What..?) ขั้นตอนที่ 2 I จินตนาการคำตอบ (Imagination) ขั้นตอนที่ 3 S การแสวงหาความรู้ (Searching) ขั้นตอนที่ 4 A วิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) ขั้นตอนที่ 5 S แลกเปลี่ยนความรู้ (Sharing) และ ขั้นตอนที่ 6 A ประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment) ตามหลักแนวคิดการจัดระบบ (Systems approach) และ การพัฒนารูปแบบการสอน ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ องค์ประกอบ แต่ละส่วนเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งองค์ประกอบแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง เริ่มจากการวิเคราะห์บริบท เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ก่อนการนำระบบการสอนไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2548) ที่ได้กล่าวว่า ในการสร้างรูปแบบหนึ่งขึ้นมา กระบวนการที่จำเป็น คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษา หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การประมวลสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง การกำหนดองค์ประกอบของระบบและการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การเขียนผังระบบ การทดลองใช้ระบบ การประเมินผล ระบบและการปรับปรุงระบบโดยขั้นตอนหลักที่ร่วมกันอย่างชัดเจน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (Analysis) 2) ขั้นการออกแบบ (Design) 3) ขั้นการพัฒนา (Development) 4) ขั้นนำไปใช้ (Implementation) 5) ขั้นการประเมิน (Evaluation) และสอดคล้องกับ พระมหาอภิพงศ์ ภูริวัฑฒโน (คำหงษา) และคณะ (2566) ได้ออกแบบระบบการเรียนการสอนต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญในการจัดระบบการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กันที่เรียกว่า SASA Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 SEARCHING (การแสวงหาความรู้) ขั้นที่ 2 ANALYSIS (การวิเคราะห์ข้อมูล) ขั้นที่ 3 SHARING (การแลกเปลี่ยนความรู้) และขั้นที่ 4 ASSESSMENT (การสรุปผลการเรียนรู้) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นฤมล ภูสิงห์ และคณะ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง สะเต็มศึกษาโดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า 1) รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 3.1) สร้างห้องเรียนออนไลน์ 3.2) พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา 3.3) จัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา 3.4) ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา 4) การประเมินรูปแบบ 5) เงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้และ 6) ระบบสนับสนุน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรจิรา ชัยภมรฤทธิ์ และคณะ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนภาษาจีน ตามแนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาของนักศึกษาวิชาชีพครู วิชาเอก การสอนภาษาจีนรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนภาษาจีน ตามแนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาของนักศึกษาวิชาชีพครู วิชาเอกการสอนภาษาจีน ควรใช้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เรียนรู้จากการสังเกตการณ์ปฏิบัติของตัวแบบ การกำหนดภาระงานที่เพิ่มความซับซ้อน และหลากหลายที่สะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ขั้นการจัดเตรียมของครู (ดำเนินการก่อนการจัดการเรียนการสอน) และระยะที่ 2 ขั้นผู้เรียนสร้างความรู้ (ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน) ซึ่งมีอยู่ 8 ขั้นตอน คือ 1) ผู้สอนดำเนินการสอน ทฤษฎีและเนื้อหาสาระ 2) ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลและสรุปความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย 3) ผู้เรียนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีครูและตัวแบบช่วยให้คำแนะนำ 4) ผู้เรียนสะท้อนเนื้อหาสาระและทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ 5) ผู้สอนเตรียมตัวผู้เรียนในการปฏิบัติการสอนในสถานปฏิบัติการจริง 6) ผู้เรียนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ไปใช้สอนจริง 7) ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ 8) ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองตามสภาพจริง ดังสรุปได้ว่า รูปแบบการสอน คือ เป็นสิ่งที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ มารวมกันมีความเชื่อมโยงกันมีความสัมพันธ์กัน เพื่อวัตถุประสงค์เดียว คือ ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือภารกิจที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีการจัดระเบียบขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน รวมอยู่ในโครงสร้างหรือกระบวนการที่จัดทำขึ้น

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการประเมินสมรรถนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา จาก อาจารย์นิเทศก์ 5 รูป/คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 10 คน ที่เป็นพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 19 รูป/คน มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และผลการประเมินของครูพี่เลี้ยง มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับ มาก สอดคล้องกับ พระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฒโน (คำหงษา) และคณะ (2566) กล่าวถึงสมรรถนะการสอน ว่า หมายถึงพฤติกรรมกาปฏิบัติงานซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จและบรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังนั้น สมรรถนะครู จึงหมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และลักษณะครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะครูจึงเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการขององค์การทาง การศึกษา คุรุสภา การศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จิตรสำรวย และคณะ (2566) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการนิเทศภาพรวมมี ค่าเฉลี่ย 3.60 (S.D. = 1.01) ระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D. = 0.52) ระดับ มากที่สุด ผู้บริหารและครูคาดหวังได้รับการนิเทศจากสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การสอนโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และศึกษานิเทศก์ 2) รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอน และ 3) การประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และ ประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ภูสิงห์ และคณะ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง สะเต็มศึกษา โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า รูปแบบการสอนมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ใน ระดับมากที่สุด (= 4.54) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจจา เจริญศรีเมือง และคณะ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การ พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ของครูโรงเรียนนาร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐานของครูใน โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พบว่า ครูมีสมรรถนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถต่อยอด ปรับปรุงนวัตกรรมตามความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศในระดับสูงสุด ผลการ ประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศจึงสรุปได้ว่ามีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด ดังนั้น สมรรถนะ หรือ Competency นั้น คือความสามารถที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่จับต้อง ได้ของบุคคลหนึ่ง ๆ ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่าง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล นั้น ๆ เพื่อให้สามารถทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะสมรรถนะเป็น คุณสมบัติที่สำคัญของบุคคลในการทำงานและการดำเนินชีวิต การพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะของตนเองอย่าง ต่อเนื่อง จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัวได้ดียิ่งขึ้น

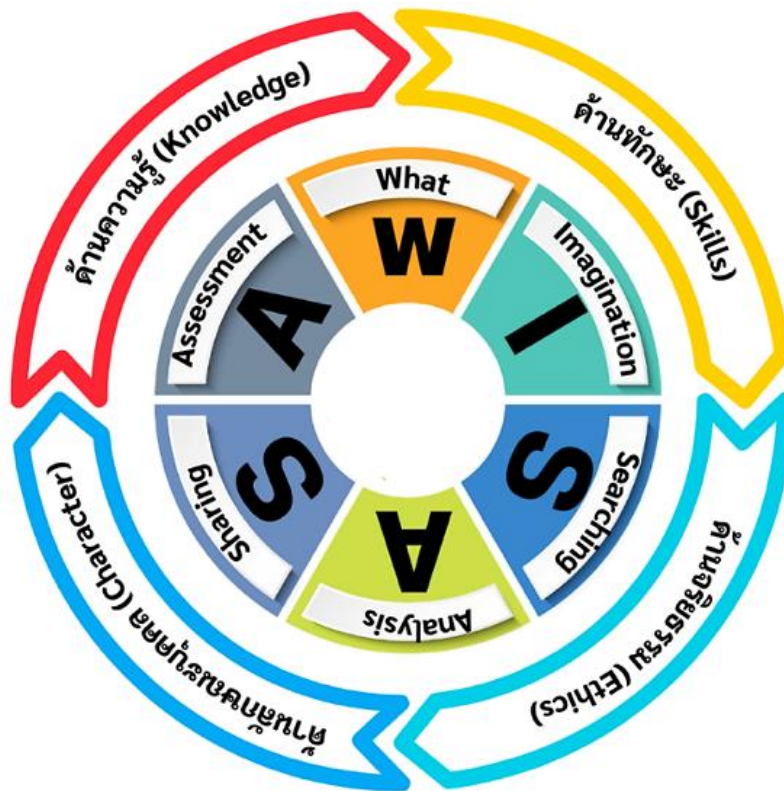
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม สมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม สมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 19 รูป/คน สถานะเป็นบรรพชิต 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.05 ศฤกษ์ชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52 ศฤกษ์หญิง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 และ

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งเรียนอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 และความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา ต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง พบว่า ผลการประเมินของของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา 19 รูป/คน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) รวมอยู่ที่ 3.76 และค่า S.D. อยู่ที่ 0.04 แปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละดา ดอนหงษา (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ชื่อว่า “2P-CRA Model” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนการเรียนรู้ (Plan : P) ขั้นเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นสร้างความรู้ (Construction : C) ขั้นสะท้อนผล (Reflect : R) และขั้นนำความรู้ไปใช้ (Applying : A) 4) เนื้อหาของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ รูปแบบและแผนการสอนตามรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัยหลังเรียนอยู่ในระดับมาก และ ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ความพึงพอใจของครูสังคมศึกษา คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อประกอบ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และแบบบันทึกผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” ตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง นำมาเป็นกระบวนการสอน 6 ขั้นตอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ WISASA Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้เรียนและผู้สอนสามารถเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน สมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะความสามารถที่แสดงออกอย่างเด่นชัดถึงการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งคุณลักษณะอื่น ๆ ของครูสังคมศึกษาในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาทั้งด้านกระบวนการและผลผลิตในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม บุคลิกภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนแบบ WISASA

ขั้นตอนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอน สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แบบ WISASA เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างความรู้ ดังนั้นความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นจึงมีลักษณะที่เรียกว่า ความรู้ที่เป็นรูปแบบหรือ “Systematic Knowledge” ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ WISASA คือ

ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถาม (What?) คือ การแสดงออกถึงความสงสัย หรือความต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การจินตนาการคำตอบ (Imagination) คือ กระบวนการทางความคิดที่เราสร้างภาพสถานการณ์ หรือแนวคิดใหม่ ๆ ขึ้นมาในใจ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ และจินตนาการของเราเอง เป็นเสมือนการเดินทางไปยังโลกที่ไม่มีอยู่จริง หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน

ขั้นตอนที่ 3 การแสวงหาความรู้ (Searching) นักเรียนต้องค้นหาความรู้ในประเด็นที่รับผิดชอบทั้งหมดแล้วมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลด้วยตนเองแล้วจัดเป็นหมวดหมู่ของความรู้ เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้งานในขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาจัดลำดับ แล้วตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปสู่ลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 แลกเปลี่ยนความรู้ (Sharing) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนความรู้ที่ชัดเจนเป็นรูปร่างไปสู่ความรู้ที่เป็นนัย กระบวนการนี้มีความใกล้เคียงกับการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Learning by doing) ความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นมีลักษณะที่เรียกว่า ความรู้เชิงปฏิบัติการ หรือ “Operational knowledge” ที่นักเรียนจะเป็นผู้นำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทั้งหมดที่มีอยู่ หรือที่สร้างขึ้นใหม่นำไปประยุกต์ใช้

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการเรียนรู้ (Assessment) นักเรียนหลังจากแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มในชั้นเรียนแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นประเด็นให้ครบถ้วน ก่อนที่นำไปเขียนรายงาน หรือนำเสนอผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนต่อไป

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เปิดสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู หลักสูตรนี้ออกแบบมาเพื่อรองรับการสร้างอาชีพและส่งเสริมเศรษฐกิจรวมถึงสร้างโอกาสการได้งานสูงแก่ผู้จบการศึกษาในระดับวิชาชีพครู โดยหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาจัดการศึกษาตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลสู่การเรียนรู้ โดยบูรณาการพุทธวิทยาการศึกษากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อสร้างนวัตกรรมโดยการจัดการคุณค่าจรรยาบรรณ มีความเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์

สรุป

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถาม (What..?) ขั้นตอนที่ 2 จินตนาการคำตอบ (Imagination) ขั้นตอนที่ 3 การแสวงหาความรู้ (Searching) ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) ขั้นตอนที่ 5 แลกเปลี่ยนความรู้ (Sharing) และขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา จากอาจารย์นิเทศก์ 5 รูป/คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 10 คน ที่เป็นพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 19 รูป/คน พบว่า ผลการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.09 และค่า S.D. เท่ากับ 0.02 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และผลการประเมินของครูพี่เลี้ยงมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.68 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.07 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

3. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาการสอนสังคมที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.76 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.04 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรนำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา ไปใช้กับรายวิชาอื่น ๆ หรือระดับชั้นที่สูงขึ้นไป เพื่อสังเกตผลที่ได้ที่ต่างกัน

2. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรสร้างสมรรถนะ หรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาต้องอาศัยเวลาการฝึกฝน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบการสอน ควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีวินัย และมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

3. ผู้สอนควรเป็นผู้กระตุ้นความสนใจและอำนวยความสะดวก (Motivating and facilitating) โดยผู้สอนต้องสร้างสรรคการนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ และจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมผู้เรียนตามเหมาะสม

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้น ควรเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการสอนสังคมศึกษา ดังนั้น

ในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการการสอนสังคมศึกษา เพื่อลดการคลาดเคลื่อนในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาการการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรมีการศึกษาผลการใช้รูปแบบกับนักศึกษา และนักเรียน ในระดับอื่น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับผลการนำรูปแบบการสอนไปใช้กับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบการทำงานเป็นทีม การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนแบบสะเต็มศึกษา

3. ควรมีศึกษาเจาะลึกลงในองค์ประกอบของรูปแบบการสอนแต่ละองค์ประกอบว่าควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะใดหรือรูปแบบใด ที่จะส่งเสริมแต่ละองค์ประกอบได้ดีที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กาญจนา จิตรสำรวย, วีระยุทธ ชาทะกาญจน์, และบุญมี เณรยอด. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครูด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(7), 94-107. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/264037>

จันทร์จิรา ชัยภมรฤทธิ์, ลำไย สีหามาศ, วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์, และอดิเรก นวลศรี. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนภาษาจีน ตามแนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาของ นักศึกษาวิชาชีพครู วิชาเอกการสอนภาษาจีน. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 7(2), 183-198. <https://ojs.mcupr.ac.th/jgrp/article/view/62>

ดิสรัปต์. (2567). *Adaptability ทักษะสู่ความสำเร็จ ญูแจสำคัญในการพัฒนาตัวเอง*. Disrupt Technology. <https://www.disruptignite.com/blog/adaptability-skills>

ทิตนา แหมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล ภูสิงห์, สุรินทร์ ภูสิงห์, และดุขฎิพร หิรัญ. (2566). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง สะเต็มศึกษาโดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารมหาจุฬาลงกรณ*, 14(2), 148-161. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/gajasara/article/view/264856>

พระมหาอภิพงศ์ ภูริวัฒน์ (คำหงษา), พระมหาสมบุรณ์ สุธมโม, และสมชัย ศรีนोक. (2566). ระบบการสอน เศรษฐศาสตร์อิงหลักทฤษฎีธัมมิกัตถะ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำรงชีพพอเพียง ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโสธรวราราม. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8(3), 201-217. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSJ/article/view/262511>

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2561). *จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาไทย*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ละดา ดอนหงษา. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยพิษณุพนธ์. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 16(75), 169-177. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/203574>

- ศรีมงคล เทพรณู. (2559). *สังคมไทยสังคมโลก (Thai and Global Society)*. BSRU IDENTITY. <https://identity.bsru.ac.th/archives/2619>
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2662). *แนวคิดทางการศึกษาสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต)*. พิมพ์ลักษณ์.
- สัจจา เจริญศรีเมือง, ปิยาภรณ์ พิษญาภิรัตน์, และอรธิดา ประสาร. (2567). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ของครูโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. *วารสารศิลปการจัดการ*, 8(2), 428-444. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/270638>